

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ БЯЛА СЛАТИНА

**ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ
ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО**

/ПЕРИОД 2014-2017 Г./

БЯЛА СЛАТИНА, МАРТ 2014 г.

Въведение

Стратегията за закрила на детето в Община Бяла Слатина се създава на база Националната стратегия за детето 2008 г. - 2018 г., която се основава на принципа за осигуряване висшите интереси на детето и за спазване правата на всички деца в България. Националната стратегия е документ, определящ приоритетните направления и действия за подобряване благосъстоянието на децата. Стратегията се приема в изпълнение на чл. 1, ал. 3 от Закона за закрила на детето /ЗЗД/ и се базира на основните принципи, залегнали в Конвенцията за правата на детето на Организацията на обединените нации /ООН/.

Развитието на децата и защитата на техните права е национален приоритет, изискващ концентрация на ресурси, постоянно политическо и обществено внимание и максимална координация на политиките.

Настоящата стратегия се изработва в условията на изградена система за закрила на детето на централно и местно ниво, действаща нормативна уредба, регламентираща спазването на правата на децата и определени стратегически национални приоритети за гарантиране благосъстоянието на децата. Общинската стратегия за закрила на детето е съобразена с условията за живот на децата от Община Бяла Слатина и отразява техните потребности и нужди. Изтичането на мандата на последната стратегия (2010 г. - 2013г.) обуславя изготвянето на настоящата в синхрон с вече приетите общински стратегии, които са отразили своето влияние върху качеството на живот на децата в община Бяла Слатина.

Целта на стратегията е на базата на утвърдените национални приоритети в областта на закрилата на детето, да бъдат определени местните такива, след извършена оценка на специфичните потребности на децата в нашата община, а именно осигуряване прилагането на държавната политика за закрила на детето, осигуряване безопасността на децата в училищата, детските градини и обслужващите звена, предприемане на мерки за осигуряване безопасността на децата в структурите на територията на общината, подпомагане и насърчаване на сътрудничество с гражданските организации на местно ниво с цел активното им участие в процеса на формулиране, изпълнение и мониторинг на политиката по закрила на детето.

Изпълнението на стратегическите цели ще допринесе за изграждане на минимален гарантиран брой и вид услуги в областта на закрилата на детето с предимно превантивен характер. Услугите са концентрирани върху потребностите на детето и са насочени към всички деца и семейства в Община Бяла Слатина.

Основните принципи на стратегията са в съответствие с националните и международните стандарти и практики:

1. Осигуряване на висшите интереси на детето и семейството;
2. Отглеждане на детето в семейна среда;
3. Зачитане и уважение на личността на детето;
4. Закрила на детето от всички форми на дискриминация или наказание

на основание на статута, действията, изразените мнения или убеждения на неговите родители, законни настойници или членовете на неговото семейство;

5. Специална закрила на дете в риск;
6. Незабавност на действията по закрила на детето;
7. Грижа в съответствие с потребностите на детето;
8. Насърчаване на отговорното родителство;
9. Подкрепа на семейството.

Общинската стратегия е структурирана в 4 части:

- В първата част е представено положението на децата в Община Бяла Слатина;
- Във втората част са формулирани основната цел и оперативните цели на стратегията, както и дейности и мерки за изпълнението им;
- В третата част са представени ресурсите за прилагането на стратегията, очакваните резултати и механизмите за мониторинг на изпълнението;
- В четвъртата част на стратегията се представя ежегодно Общинската програма за закрила на детето, в съответствие с Националната програма за закрила на детето.

ЧАСТ I

АНАЛИЗ И ПРОГНОЗА НА СОЦИАЛНАТА СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА ПОЛОЖЕНИЕТО НА ДЕЦАТА В НЕЯ

1. Силни и слаби страни в социалната работа с деца и семейства досега:

Деца и техните семейства са неразделна част от обществените процеси и детското благоденствие не може да бъде разглеждано изолирано от проблемите на семейството, заетостта, социалните услуги, образованието, здравето, правосъдието и пр. Всички тези въпроси касаят възрастните, но най-много засягат децата поради тяхната специфична, уязвима и зависима позиция.

През последните години относителният дял на детското население, попадащо в категорията «деца в риск» се увеличава. В същото време броят на децата, настанени в специализирани институции или, в социални услуги от резидентен тип, непосещаващи и отпаднали от училище и на децата извършители на противообществени прояви е относително постоянна или нарастваща величина. Основната причина за това е бедността. Специализиран орган за провеждане на политиката за закрила на детето в общината е Дирекция «Социално подпомагане», в която е създаден Отдел за закрила на детето през месец април 2003 г., съгласно чл. 20 от ЗЗД. Ръководейки се от основния принцип- детето да бъде отгледано в семейна среда, отделът извършва настаняване в

специализирана институция или в социална услуга от резидентен тип в общността като крайна мярка, след изчерпване на всички възможности за отглеждане на децата в семейна среда, в семейство на близки или роднини или в приемно семейство.

Отдел «Закрила на детето» организира цялостната дейност по закрила на децата в община Бяла Слатина, диагностирайки потребностите им и проследявайки тяхното развитие. Като съществен проблем при осъществяване на правомощията на отдела се очертава липсата на стая за изслушване на деца, адаптирана според детските потребности, с оглед избягване на травмирането им, най-вече при случаите на деца, жертви на насилие. До момента са изградени добри партньорски взаимоотношения с всички институции и се работи в синхрон при осъществяване на политиката по закрила на децата в Община Бяла Слатина.

2. Демографско развитие

Населението в общината по данни на ЕСГРАОН към 31.12.2013 г. по постоянен адрес е 27 659 души, от които в град Бяла Слатина 13 951 души.

По настоящ адрес общината включва 26 518 души, а в гр. Бяла Слатина регистрираните по настоящ адрес са 12 668.

Броят на децата по населени места от 0 до 18 г. по настоящ адрес се илюстрира със следната таблица:

Таблица 1

Населено място	Бр. деца под 7 г.	Бр. деца от 7 до 13г.	Бр. деца от 14 до 18 г.
гр.Бяла Слатина	882	886	477
с. Алтимир	85	85	37
с. Буковец	5	5	9
с. Б. геран	24	28	19
с. Бъркачево	66	72	37
с. Враняк	29	39	20
с. Габаре	101	116	58
с. Галиче	103	138	78
с. Драшан	5	4	1
с. Комарево	19	22	13
с. Попица	103	135	70
с. Соколаре	45	39	23
с.Тлачене	32	46	16
с.Търнава	171	199	136
с.Търнак	153	145	52
Общо:	1823	1959	1046

От таблицата е видно, че броят на децата от 0 до 18 г. в общината е 4 828. Сериозно влияние върху демографското развитие оказват общите демографски процеси: засилена урбанизация, намаляваща брачност, смърт, интензивна емиграция.

Таблица 2

показатели	2011г.	2012г.	2013г.
Раждаемост /бр. родени/	219	219	223
граждански брак	58	45	52
смъртност	463	485	422

За сравнение стойностите на показателите за периода 2007 - 2009 г. са следните:

Таблица 3

показатели	2007г.	2008г.	2009г.
раждаемост	254	257	297
граждански брак	76	62	52
смъртност	495	505	523

Сравнителният анализ на данните от таблица 2 и таблица 3 показва, че е налице намаляване на раждаемостта и броя на сключените граждански бракове, но и намаляване на смъртността в Общината към 2013 г.

В община Бяла Слатина, както и в цялата страна се оформя модел на тричленно семейство, т. е. семейство с едно дете. Общият брой деца под 18 години към 31.12.2013 г. в общината е 4 828 деца. През последните три години броят на новородените и починалите деца и непълнолетните майки бележи следното развитие:

Показатели	2011г.	2012г.	2013г.
Родени деца	219	219	223
Починали лица под 18 години	1	1*	0
Непълнолетни майки	9	9	12

*починалото дете е с адрес извън територията на община Бяла Слатина

3. Икономически фактори

Детската бедност в България е най-високата в Европа, често се върти в поколенчески кръг на отделни семейства и общности като през последните години проблемът се задълбочава. Според последните данни, публикувани от Eurostat и НСИ, България е водещата европейска страна в печалната класация за „риск от бедност” сред децата. Показателят за риск от бедност при децата в България за 2010 г. е 51.8% (или 663 600 деца) при средна стойност за ЕС 27.0%.

Липсата на трудова заетост и ниските доходи нарушават социално - психологическия климат в семействата, от което потърпевши са децата. По

данни получени от Дирекция «Бюро по труда» средногодишният брой на регистрираните безработни лица в Община Бяла Слатина през 2011 г. е 2 213, през 2012 г. – 2 677, а през 2013 г. – 2 981.

Детската бедност е ситуация, при която детето има стандарт на живот, който не допринася за неговото нормално физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие. Рискът от бедност е най-голям в домакинствата, където никой не работи, следван от риска в семейството на деца с един родител и при деца от многодетни семейства.

За размера на детската бедност може да се съди и по броя на семействата, попаднали на месечно подпомагане в системата на социалното подпомагане при ДСП - Бяла Слатина. Този брой варира месечно и е в пряка зависимост от броя на регистрираните безработни лица. През 2013 г. по чл. 9 от Закона за социално подпомагане са получили помощ 1 237 лица, през 2012 г. – 1 058 лица, през 2011 г. - 907 лица. Информация за получените месечни помощи по Закона за интеграция на хора с увреждания може да бъде получена от следните таблици:

	показатели	брой	сума
1.	Реален брой лица с увреждания в т.ч реален брой деца с РЕЛК/ТЕЛК/ЦЕЛК/НЕЛК	3091 162	-
2.	Общо месечни добавки за социална интеграция В т.ч деца с РЕЛК/ТЕЛК/ЦЕЛК/НЕЛК	7158 543	677 399 лв. 44 022 лв.

2012 г.

	показатели	брой	сума
1.	Реален брой лица с увреждания в т.ч реален брой деца с РЕЛК/ТЕЛК/ЦЕЛК/НЕЛК	2926 140	-
2.	Общо месечни добавки за социална интеграция В т.ч деца с РЕЛК/ТЕЛК/ЦЕЛК/НЕЛК	6 860 451	663 492 лв. 43 123 лв.

2011 г.

	показатели	брой	сума
1.	Реален брой лица с увреждания в т.ч реален брой деца с РЕЛК/ТЕЛК/ЦЕЛК/НЕЛК	2981 140	-
2.	Общо месечни добавки за социална интеграция В т.ч деца с РЕЛК/ТЕЛК/ЦЕЛК/НЕЛК	7061 436	647546 лв. 31803 лв.

4. Информация за рисковите групи деца

На територията на Община Бяла Слатина се очертават следните групи деца в риск:

4.1 Деца от семейства в неравностойно социално положение.

Тези деца са от социално-слаби, непълни и многодетни семейства или на родители с увреждания.

Липсата на финансово обезпечаване, водещо до нисък стандарт на живот влошава социално - психологическия климат в семейството, което е предпоставка за попадане на децата в криминогенна среда. По-голяма част от тези семейства са от ромски произход. Най-често срещаните проблеми при тези деца са:

- Лоши битови условия на живот;
- Ранно отпадане от училище;
- Насилието.

При тях съществува висок риск от институциализиране. През последните няколко години тези проблеми се наблюдават и сред останалата част от населението.

Освен предоставените до момента услуги, свързани с отпускането на социални помощи от Дирекция "Социално подпомагане", за интегрирането на децата от семейства в неравностойно социално положение в обществото се предоставят и социални услуги в общността.

Децата на самотни родители също са с висок риск. Семействата им са с по-ниски доходи, което ограничава достъпа им до качествени здравно - социални и образователни услуги. Това намалява и шансовете им за равен старт в живота.

Отдел "Закрила на детето" работи по случаи на деца с приложена мярка за закрила в семейна среда, като през 2013г . са отворени общо 21 нови случая. На семействата е оказана и финансова подкрепа.

На тези деца се оказват една или няколко от следните мерки за закрила в семейна среда :

1. Осигуряване на педагогическа, психологическа и правна помощ на родителите или лицата, на които са възложени родителски функции, по проблеми, свързани с отглеждането, възпитанието и обучението на децата;
2. Насочване към подходящи социални услуги в общността;
3. Консултиране и информиране на детето в съответствие с неговата възраст и със степента на неговото развитие;
4. Консултиране и съдействие по въпроси на социалното подпомагане и социалните услуги;
5. Съдействие за подобряване на социално-битовите условия;
6. Социална работа за улесняване връзките между децата и родителите и справяне с конфликти и кризи в отношенията;
7. Проучване индивидуалните възможности и интереси на детето и насочването му към подходящо учебно заведение;
8. Съдействие за устройване на подходяща работа на нуждаещи се навършили 16-годишна възраст, при установените в трудовото

- законодателство условия;
9. Насочване на детето към подходящи форми за ангажиране на свободното му време;
 10. Съдействие на осиновителите при подготовката им за изпълнение на родителските им функции, самото осиновяване, както и защита правата на детето при прекратяване на осиновяването;
 11. Съдействие на лицата, които полагат грижи за деца, при подготовката и изпълнението на техните функции.

4.2 Деца с увреждания

През последното десетилетие в Европа се развиха динамични политически, икономически, социални и технологични промени. Възможностите и предизвикателствата на глобализацията, развитието на информационните и комуникационните технологии, променящите се насоки в заетостта и безработицата, здравето и демографията, миграцията и преходът към пазарна икономика наложиха много позитивни промени и вследствие на това се повишиха надеждите и очакванията на хората. Премина се от отношение към човека с увреждане като нуждаещ се пациент без принос към обществото, към приемането му като лице, което има нужда от премахване на настоящите бариери, за да заеме полагащото му се място като пълноправен участник в обществото. Тези бариери включват отношения, социални и правни бариери, както и бариери на околната среда. Поради това трябва да се осигури продължаването на промяната на парадигмата от стария медицински модел на хората с увреждания към моделът, основан на социални и човешки права. Във връзка с постигане на равнопоставеност на хората с увреждания и в частност на децата с увреждания, с оглед грижата за успешната им реализация, Общински съвет при Община Бяла Слатина е приел Общинската стратегията за осигуряване на равни възможности на хората с увреждане за периода 2012 - 2015 г., като основните цели, които се отнасят за децата с увреждания са следните:

- Създаване на адаптирана среда към нуждите на хората с увреждания;
- Промяна на модела на грижа за деца с увреждания - от настаняването им в специализирани институции към грижи в семейна или близка до семейната среда;
- Гарантиран достъп до качествено образование на хората с увреждания;
- Осигуряване на комплексна медицинска и социална рехабилитация посредством помощни средства, приспособления и съоръжения (ПСПС), медицински изделия;
- Приоритетно развитие на социалните услуги в общността. Развитие на алтернативните форми на услуги;
- Осигуряване на равни възможности за спорт, отдих, туризъм и участие в културния живот;
- Повишаване степента на информираност на обществото за проблемите и възможностите на хората с увреждания и промяна в

обществените нагласи спрямо тях.

Обхващането на всяко дете с увреждане в предучилищна и училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование.

Образователната политика е насочена към увеличаване на броя на интегрираните деца със специални образователни потребности и към подпомагане на включващото обучение – методически и със съответните специалисти.

Процесът на интеграция на децата с увреждания в масовите училища и целодневните детски градини и обединени детски заведения стартира и се реализира успешно. Към момента в общината се обучават интегрирано 10 деца в детски заведения и 127 деца в училищата. Изградена е достъпна архитектурна среда в НУ "Цани Гинчев" гр. Бяла Слатина, НУ „Христо Ботев“ гр. Бяла Слатина, СОУ „В. Левски“ гр. Бяла Слатина, НУ „Христо Смирненски“ гр. Бяла Слатина, Прогимназия „Св. Климент Охридски“ гр. Бяла Слатина.

По данни на Дирекция "Социално подпомагане" регистрираните деца с увреждания под 16 г. за периода 2011 – 2013 г. са:

показатели	2011	2012	2013
Деца с увреждания	54	44	64

Забележка: В таблицата не са включени децата от ДДМУИ "Надежда" с. Търнава.

Тази целева група обединява деца с физически, умствени, психически, сензорни и комплексни увреждания.

Най – достъпната помощ за тази целева група е паричното подпомагане по ЗСП и Закон за интеграция за хората с увреждания – интеграционни месечни помощи, с които се подпомагат 196 деца под 16г.

На територията на общината е разположен ДДМУИ „Надежда“ с. Търнава с капацитет 19 деца. В момента услугата на институцията ползват 19 деца. В изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в България“ през 2013 г. започна изпълнението на основните дейности по строителство и изграждане на 2 бр. Центрове за настаняване от семеен тип по проект „Подкрепа за деинституционализация на ДДМУИ „Надежда“ с. Търнава, община Бяла Слатина“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“. Целта на проекта е да подкрепи процеса на деинституционализация и да се повиши качеството на грижа за деца, отглеждани извън семейна среда, посредством създаване на среда и условия за отглеждане максимално близки до семейните. Посредством проекта община Бяла Слатина трайно ще създаде нов вид резидентна услуга, която ще замени неефективната социална институционална грижа за деца в риск.

Други социални услуги, предлагани за деца с увреждания в община Бяла Слатина са:

✓ **Социална услуга „Личен асистент“** по Проект „Подкрепа за достоен живот“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз, с партньор Община Бяла Слатина. Проектът се реализира от 10.01.2011г. и ще продължи до 31.08.2014г. Услугата се предоставя на 4 деца в гр.Бяла Слатина, 3 деца в с. Галиче и на 2 деца в с.Търнава-общо 9 деца.

✓ **Социални услуги „Личен асистент“ и „Социален асистент“**, които се предоставят по проект “Изграждане на общинско звено за помощ и грижа в дома-Бяла Слатина“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Основната цел на проекта е изграждане на устойчив модел на грижа, а именно Общинско звено за помощ и грижа в дома за хора в частична или пълна невъзможност за самообслужване и в риск от социална изолация. Срокът на изпълнението на проекта е 15 месеца до 30.04.2014г. По този проект се предоставя услугата „Личен асистент“ на 4 деца в общината и 1 дете ползва услугата „Социален асистент“.

✓ **Център за деца и родители „Аз и моето семейство“** е вид комплексна услуга за деца от 0 до 7 г. и техните родители, която им помага да се развиват свободно и пълноценно. Проектът е насочен към превенция на социалното изключване и намаляване на бедността сред децата чрез инвестиции в ранното детско развитие, включително ограничаване предаването на бедността между поколенията. Споразумението за финансиране между Министерство на труда и социалната политика и Община Бяла Слатина е сключено на 31.05.2011г., като на 26.04.2013г. е подписано и допълнително споразумение за финансиране. Сградата е изцяло обновена, подадени са нужните документи за провеждане на обществена поръчка за оборудване. Проектът предвижда да се предоставят следните услуги за деца с увреждания:

1. Услуги за деца 0 до 3 г. и техните родители

1.1 Услуга „Ранна интервенция на уврежданията чрез създаване на Център за ранна интервенция

Дейност 1.1.1 Посещения в Центъра за ранна интервенция на уврежданията

Дейност 1.1.2 Редовни посещения на мобилен екип в домовете на семействата

2. Услуги за деца от 3 до 7 г. и техните родители

2.1 Услуга “Индивидуална подкрепа за деца с увреждания“

Дейност 2.1.1 Оценка на нуждите на децата от подкрепа

Центърът ще разполага и с изнесени бази, разположени на територията на детските градини в с. Габаре, с. Бъркачево, с. Попица, с. Търнава, с. Алтимир, с. Галиче, с. Соколаре, с. Търнак.

Други социални услуги в общността, насочени към децата с увреждания в Община Бяла Слатина са предлаганите такива от Сдружение “Първи юни”. Сдружението работи за постигането на независим

живот на деца и хора в риск чрез предоставяне на различни социални услуги и защита на техните права.

Организацията е била доставчик на услугите “Социален асистент”, “Домашен помощник” и “Център за социална рехабилитация и интеграция” от средата на 2004 г. По първите две услуги сдружението е реализирало и участвало в няколко проекта за предоставяне на социални услуги – “Социални услуги в замяна на нови работни места” СЕЙН – (2004 - 2007 г.), НП “Асистенти на хора с увреждания” (2008 г.), Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” – фаза 1, 2 и 3.

Към настоящия момент организацията е лицензирана да предоставя услугата „Мобилен център за работа с деца в риск”. В момента изпълнява два проекта, свързани с пряка работа с деца с увреждания и деца от други рискови групи.

Проект „Център за социално включване”, финансиран по Програма за подкрепа на неправителствените организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 – 2014 г., стартира през месец септември 2013 г. Проектът е с продължителност 14 месеца и предоставя услуга, която допълва услугите за деца и младежи, настанени в Дом за деца и младежи с умствена изостаналост „Надежда” и за да постигне разнообразие и мащаб – два от принципите за ефикасност и ефективност на социалните услуги, се предоставя и на деца и младежи и техните семейства, живеещи на територията на община Бяла Слатина. В рамките на този проект сдружение „Първи юни” обединява усилията си с дома за деца „Надежда” и Народно читалище „Развитие – 1892”, гр. Бяла Слатина и организира арт ателиета по Изобразително изкуство, Музикотерапия и Приложни изкуства за деца и младежи с увреждания, с участието на специалисти и младежи – доброволци. Финансирането от Програмата възлиза на 15 860,10 €, а собственият принос на организацията, който трябва да се осигури в рамките на проекта е 1 939 €. Услугата ще се предоставя до 10.11.2014 г.

4.3 Деца с отклоняващо се поведение

През 2013 г. членовете на МКБППМН са разгледали общо 27 възпитателни дела, с 20 извършители и са наложили 35 възпитателни мерки по чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /ЗБППМН/.

Постъпилите предложения за разглеждане на възпитателни дела са от органите на:

- Районна прокуратура – 26
- Сигнали от длъжностни лица и граждани - 1

Наложените възпитателни мерки по чл.13 ал.1 са следните:

№	Възпитателни мерки по чл.13 ал.1 от ЗБППМН	Брой наложени мерки
1.	Предупреждение	15
2.	Задължаване да участва в консултации, обучения и програми за преодоляване на отклоненията в поведението	1
3.	Поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват със задължение за полагане на особени грижи	10
4.	Поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател	1
5.	Задължаване на непълнолетния да извърши определена работа в полза на обществото	1
6.	Предупреждение за настаняване във възпитателно училище – интернат с изпитателен срок до 6 месеца	6
7.	Настаняване във възпитателно училище – интернат	1
	ОБЩО НАЛОЖЕНИ ВЪЗПИТАТЕЛНИ МЕРКИ:	35

От направения анализ следва извода, че на едно лице понякога са налагани повече от една възпитателна мярка, с цел оказване на по-голямо въздействие или предотвратяване на повторно извършване на престъпление.

През отчетния период Местната комисия няма обжалвани и прекратени решения пред Районен съд и няма служебно отменени решения от Кмета на Общината.

По възраст и пол извършителите се разпределят както следва:

Общ бр. извършители	Момчета	Момичета	Възраст момчета (8-13г.)	В т.число момичета (8-13г.)	Възраст момчета (14-18г.)	В т.число момичета (14-18г.)
20	18	2	7	-	11	2

Ако направим сравнение с разгледаните възпитателните дела през 2009 г. – 2013 г., е видно следното:

№	Показатели	2009г.	2010г.	2011г.	2012г.	2013г.
1	Възпитателни дела	33	51	46	46	27
2	Брой на извършителите	44	55	38	37	20
3.	Престъпления по вид:			-		
	- кражби	29	29	49	31	23
	- блудство	1	1	-	-	
	- грабеж	-	-	-	-	2
	- хулиганство	1	-	1	4	1

- нанасяне на телесна повреда	2	2	1	-	
- бягство от дома	-	-	-	-	
- други	-	-	1	2	1

През 2013 г. се наблюдава спад на престъпленията, извършвани от малолетни и непълнолетни и намаляване на броя на извършителите. Налице е значително подобрене на съвместната работа на институциите, ангажирани с превенция на детската престъпност.

Кражбите остават основното престъпление, извършвано от подрастващите, в резултат на високото ниво на безработица в селата, липсата на поминък и слабия родителски контрол. Насочването към този вид престъпления е характерен за децата от социално слаби семейства, които обикновено извършват престъпленията с цел да се сдобият с финансови средства. Налице са родители, които омаловажават или отричат, че детето е било субект на извършено престъпление. Преобладаваща част от малолетните и непълнолетните извършители са учаци. Рисков фактор и причина за извършване на престъпни деяния е неангажираното свободно време и не посещаването на редовните учебни занятия от подрастващите.

Освен със социално - превантивната и възпитателна дейност, Местната комисия е ангажирана с прилагането и на административно наказание „Обществено порицание”, съгласно чл. 29 от Закона за административни нарушения и наказания, за маловажни случаи на административни нарушения, извършени от непълнолетни. През отчетната година МКБППМН е разгледала 20 наказателни постановления, прекратени от органите на РУП и приложила мярката обществено порицание.

През 2013 г. има един подаден сигнал от длъжностно лице за хулигански прояви на непълнолетни деца.

Към МКБППМН работят 5-ма обществени възпитатели. Съгласно Статута на обществените възпитатели и ЗБППМН, контрол върху дейността им се извършва от секретаря на МКБППМН. През изминалия период те за различен срок са упражнявали надзор над 36 деца и са подкрепяли 15 родители. Обществените възпитатели предприемат конкретни мерки за усвояване на учебния материал от децата; осъществяват контрол върху поведението на деца, застрашени от извършване на противообществени прояви; работят индивидуално и групово с проявени деца и родителите им.

През отчетния период възпитателната мярка съгласно чл. 13, ал. 1, т. 5 - „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател” е наложена на едно дете. Превантивната мярка по чл. 41 „Обществен възпитател се определя от местната комисия, когато е необходимо да се предотврати безнадзорност или извършването на противообществени прояви...” наложена е на 15 деца, останалите деца са преминали и записани в книгата за сигнали за консултации. Обществените възпитатели посещават домовете и училищата на малолетните и

непълнолетните, срещат се с класни ръководители, директори и учители, изнасят лекции, беседи, презентации на различни теми, вълнуващи днешната младеж, като: „Тютюнопушене“; „Борба със СПИН“; „Справяне с агресията в училище“; „Наркотици и наркозависимост“.

В работата по превенцията на асоциалното поведение и правонарушенията при непълнолетните, обществените възпитатели съчетават функциите на надзор и контрол. Поставянето под възпитателен надзор на обществен възпитател е често прилагана възпитателна мярка. Тази мярка има съществен социално-педагогически потенциал за активна, ранна превенция на асоциалното противоправно поведение на децата, изложени на влиянието на криминогенни фактори.

Приоритет в работата на Местната комисия за БППМН е подобряване на взаимодействието с училищата, училищните комисии, Детска педагогическа стая, Отделите „Закрила на детето“ при Дирекция „Социално подпомагане“.

Съвместно с Инспектор Детска педагогическа стая при РУП Бяла Слатина, традиционно през месеците март, април и май се провежда кампания „Агресията и насилието в училище“, под форма на лекции, индивидуални беседи и презентации. Тази инициатива продължава вече трета година. Тя се оказва особено ефективна при учениците от начален етап.

Училищните комисии за деца в риск, във всички училища на територията на общината, работят по предварително утвърдена план-програма от Директора на учебното заведение. Провеждат профилактични разговори и беседи, изнасят лекции на теми по превенция на агресията, превенция на СПИН, тютюнопушене и т.н. При посещенията на представители на Местната комисия в училищата се обсъдени конкретни мерки и дейности за възникнали проблеми, оказва се методическа помощ, а проблемните деца са насочени за консултации в зависимост от естеството на проблема в Детска педагогическа стая, Местната комисия или в отдела „Закрила на детето“.

Съвместно с Отдел „Закрила на детето“ и Детска педагогическа стая функционира мултидисциплинарен екип за работа с просеци деца. Ежемесечно по утвърден график от Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ се извършват обходи по предварително уточнени маршрути. До този момент не са регистрирани просеци деца.

МКБППМН предвижда през 2014 г. да бъде открит Център за социална превенция към нея, който да се занимава основно с разработване на проекти в помощ на деца и семейства и работа с деца в риск.

4.4 Деца – жертва на насилие

Анализът на случаите, по които се работи в Отдел „Закрила на детето“ показва, че няма определена зависимост или определена група деца, които могат да станат жертва на насилие. В горните случаи се касае по-скоро за безотговорно отношение на родителите към децата си, отколкото целенасочено преследване на определена цел. Факт е, обаче, че

много от случаите на домашно насилие биват прикрити, а това води до намаляване на ефекта от практическата работа с нуждаещите се от подкрепа лица /деца /.

Реалният брой на тези деца трудно може да бъде определен, поради факта, че голяма част от децата са жертви на насилие или нехуманно отношение в семейството или от близки и роднини. Не всички претърпели насилие деца, търсят помощ от специалисти по различни причини - липсваща информация към кого да се обърнат за помощ, обществено мнение, срам и др.

През последните три години броят на постъпилите сигнали /случаи/ за насилие в Отдел „Закрила на детето“ над малолетни и непълнолетни деца, се илюстрира със следната таблица:

показатели	2011г.	2012г.	2013г.
Брой случаи на насилие над деца	6 броя	3 броя	5 броя

В настоящия момент няма институция, която е специализирана да се занимава с децата, жертви на насилие и престъпления. Служби, които имат отношение по проблемите с деца са : Детска педагогическа стая, Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ и МКБППМН и създадения към нея помощен орган - Консултативен кабинет.

4.5 Деца, настанени в специализирани институции и в социални услуги от резидентен тип

По информация на Отдел „Закрила на детето“ при ДСП Бяла Слатина броя на децата, изведени от семейна среда и настанени в социални услуги от резидентен тип е следния: за 2011 г. са изведени от семейството 42 деца, за 2012 г. - 29 деца, за 2013 г. - 32 деца.

На територията на община Бяла Слатина към момента функционира една специализирана институция, предоставяща специализирана грижа за деца с увреждания в риск:

Дом за деца и младежи с умствена изостаналост "Надежда " с. Търнава с капацитет 19 деца и настанени към настоящия момент - 19 деца. През 2013 г. отдел "Закрила на детето" към ДСП гр. Бяла Слатина продължи работата по проект "Детство за всички" на ДАЗД като обстойно бяха проучени нагласите и желанията на родители, изоставили децата си в специализирани институции за деца с физически и/или умствени увреждания да поддържат контакт с тях или да бъдат реинтегрирани в биологичните си семейства. Проектът е във връзка със закриване на специализираните институции и разкриване на новите социални услуги в райони, където е необходимо. Според желанието от страна на родителя да поддържа контакти с детето бе преценено на регионален принцип какъв вид социална услуга да бъде разкрита.

В изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в България“ през 2013 г. започна изпълнението на основните дейности по строителство и изграждане на 2

бр. Центрове за настаняване от семеен тип по проект „Подкрепа за деинституционализация на ДДМУИ „Надежда“ с. Търнава, община Бяла Слатина“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“.

Целта на проекта е да подкрепи процеса на деинституционализация и да се повиши качеството на грижа за деца, отглеждани извън семейна среда, посредством създаване на среда и условия за отглеждане максимално близки до семейните.

Посредством проекта община Бяла Слатина трайно ще създаде нов вид резидентна услуга, която ще замени неефективната социална институционална грижа за деца в риск. Целевата група по проекта обхваща:

- ✓ 24 деца от специализирани институции и допълнителни 4 места за настаняване на деца/младежи от Общността по спешност
- ✓ Персонал, най-малко 16 души, който ще осигуряват 24-часов режим на работа
- ✓ Семействата на настанените деца

С реализираните дейности по проекта, пряко ще бъдат облагодетелствани деца от 3 до 29 – годишна възраст, които в момента са настанени в домове за деца с физически увреждания, домове за деца с умствена изостаналост, домове за медико- социални грижи за деца в област Враца.

Качествените резултати от изпълнението на проекта се състоят в създаване на съвременни условия за предоставяне на резидентна социална услуга, осигурени хигиенни норми на отопление, осветление и запрашеност в сградите, в които се предоставят социалните услуги, увеличен обем инвестиции в социалната инфраструктура.

• Център за настаняване от семеен тип с. Бърдарски геран

Двата центъра за настаняване от семеен тип в с. Бърдарски геран са вид социална услуга от резидентен тип, предоставяща среда за пълноценното израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване са изчерпани възможностите за обгрижване при близки и роднини или приемно семейство. В единия център се отглеждат деца от 3 до 10 години, а в другия център - деца от 11 до 16 годишна възраст. Капацитетът на центровете е 15 места за всеки един от тях. Двата центъра осигуряват на децата среда на живот, близка до семейната, която да задоволява потребностите им от уединение и дава възможност за създаване и поддържане на социални контакти. Ежедневието на детето е съобразено с неговото мнение и избор. Задоволени са образователните потребности на децата, като за всяко дете е осигурен достъп до подходящо заведение за предучилищно и училищно възпитание и осигуряване на всички необходими учебни помагала, материали и пособия.

• Преходно жилище гр. Бяла Слатина

Преходно жилище е социална услуга от резидентен тип, с

възможност и условия за водене на независим начин на живот с помощта на професионалисти. Основна цел на услугата е формиране на умения и стимулиране на готовност у младежите и девойките за окончателно напускане на специализираната институция.

В периода на ползване на социалната услуга /двугодишен - 16 до 18 години/, младежите и девойките придобиват все по-голяма самостоятелност с извършване на дейности, които са насочени към подготовка, формиране и затвърждаване на умения за независимия им начин на живот извън услугата.

Капацитетът на услугата е 8 младежи и девойки от 16 до 18 годишна възраст.

Целите на социалната услуга са:

- Подготовка за напускане на специализираната институция;
- Формиране и затвърждаване на умения за водене на пълноценен самостоятелен живот;
- Интеграция на младежите и девойките в обществото - социална компетентност и професионално ориентиране.

Целевите групи, към които е ориентирана услугата са следните:

- Младежи и девойки от специализирана институция над 16 годишна възраст с дълъг институционален престой, за които към момента няма възможност за реинтеграция в семейна или близка до семейната среда;
- Младежи и девойки от специализираната институция над 16 годишна възраст с нарушени връзки със семейството.

Към момента в Преходно жилище гр.Бяла Слатина има настанени седем деца до 18 години, от които четири момичета и три момчета.

В социалната услуга се настаняват и деца с асоциално поведение , деца в риск от общността, деца с лека степен на умствена изостаналост или интелектуален дефицит /ментални увреждания или деца с лека степен на физически увреждания/.

• Наблюдавано жилище

Наблюдаваното жилище е форма на социална услуга за оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили 18 години, които напускат специализираните институции, преходно жилище и им предстои да водят независим начин на живот. Възможно е и приемането в наблюдаваното жилище на лица в риск от общността в трудоспособна възраст, които нямат семейства или не получават семейна подкрепа и се нуждаят от професионална помощ в прехода към самостоятелен живот.

4.6 Други рискови групи

През 2013 г. по чл. 9 от ЗСП са подпомагани 1 237 лица, през 2012 г. – 1 058 лица, през 2011 г. - 907 лица от Д“СП“ - Бяла Слатина. Данните показват, че броят на социално слабите лица в общината расте.

Броят на подпомаганите деца при постъпването им в I клас е 233 ученици, при общ брой ученици за I клас в общината за учебната 2013 / 2014г. общо 249 първокласника. През учебната 2012 / 2013 г. броят на

първокласниците е бил 234.

5. Предоставени социални услуги през 2013 г.

5.1 Специализирани институции за деца и младежи до 29 години:

ДДМУИ „Надежда ” с. Търнава – с капацитет 19 деца. В изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в България“ през 2013 г. започна изпълнението на основните дейности по строителство и изграждане на 2 бр. Центрове за настаняване от семеен тип по проект „Подкрепа за деинституционализация на ДДМУИ „Надежда“ с. Търнава, община Бяла Слатина“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“. Към момента центровете са изградени и мебелирани.

5.2 Социални услуги за деца от резидентен тип:

- Център от семеен тип с.Бърдарски геран за деца от 3 до 10 години, с капацитет 15 места;
- Център от семеен тип с.Бърдарски геран за деца от 11 – до 16 години, с капацитет 15 места.
- Преходно и наблюдавано жилище гр.Бяла Слатина

5.3 Център за деца и родители „Аз и моето семейство” е вид комплексна услуга за деца от 0 до 7 г. и техните родители, която им помага да се развиват свободно и пълноценно. Проектът е насочен към превенция на социалното изключване и намаляване на бедността сред децата чрез инвестиции в ранното детско развитие, включително ограничаване предаването на бедността между поколенията. Центърът все още не е започнал своята дейност по предоставяне на услуги.

5.4 Домашен социален патронаж за деца с намалена възможност за социална адаптация, определени от РЕЛК/ЦЕЛК – по желание на потребителите;

5.5 ОП „Пазари и социални дейности” организира ученическо столово хранене, форма на услуга за деца от различни възрастови групи.

5.6 Обществена трапезария - Община Бяла Слатина е сключила договор с фонд „Социална закрила“ към Министерството на труда и социалната политика за реализиране на този нов вид социална услуга. Проектът се изпълнява чрез ОП „Пазари и социални дейности“. Ползватели на услугата са 80 лица, от които 30 деца. Услугата се предоставя от 15.07.2013 г. до 31.12.2013 г., след което е удължена от 01.01.2014 г. до 30.04.2014 г.

5.7 Личен асистент за деца с увреждания към Дирекция ”Социално подпомагане” гр. Бяла Слатина. През 2011 г. услугата е

предоставена на 23 деца, през 2012 г. на 26, през 2013 г. – на 34 деца с увреждания.

5.8 Социални услуги „Личен асистент“ и „Социален асистент“, които се предоставят по проект “Изграждане на общинско звено за помощ и грижа в дома-Бяла Слатина“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ на 5 деца /4 деца ползват услугата личен асистент в гр.Бяла Слатина и 1 дете ползва услугата социален асистент в с. Тлачене/.

5.9 Социална услуга „Личен асистент“ по Проект „Подкрепа за достоен живот“, с партньор Община Бяла Слатина. Услугата се предоставя на 4 деца в гр. Бяла Слатина, 3 деца в с. Галиче и на 2 деца в с. Търнава - общо 9 деца

5.10 Социална услуга „Приемна грижа“

Община Бяла Слатина е партньор на Агенция за социално подпомагане (АСП), чрез Дирекция „Социално подпомагане“ – отдел “Закрила на детето”, която е конкретен бенефициент по Проект „И аз имам семейство” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007 - 2013 г. Проектът стартира с подписването на партньорско споразумение на 08.12.2011 г. Общината е доставчик на социалната услуга до месец май 2014 г. По проекта се извършва набиране, подбор, оценка и обучение на кандидатите за приемни семейства, сключват се договори по чл. 31, ал.4 от Закона за закрила на детето за отглеждане на дете от професионално приемно семейство, както и договори за грижа по чл. 27, ал. 5 от ЗЗД. От началото на изпълнение на проекта до края на 2013 г. в Община Бяла Слатина са утвърдени осемнадесет професионални приемни семейства, настанени са 22 деца, от които 2 са осиновени, 1 е настанено при близки и роднини и реално в професионалните приемни семейства се отглеждат 19 деца.

Утвърдено е едно професионално семейство, сключило договор по чл. 27 от ЗЗД. с ДСП - Бяла Слатина, в което са настанени две деца.

5.11 Целодневни детски градини и обединени детски заведения

Броят на функциониращите детски градини в община Бяла Слатина е шест /4-целодневни детски градини и 2 обединени детски заведения/ с осем филиала, като в селата Буковец, Комарево, Враняк и Драшан липсват детски заведения, но болшинството от деца са обхванати във филиалите на детските градини в с. Соколаре, с. Бъркачево и с. Тлачене. В детските заведения за учебната 2012 / 2013 г. са се обучавали 860 деца, Броят на записаните 5 - годишни е 225, а на шестгодишните деца - 204. За учебната 2013 / 2014 г. в детските заведения са обхванати 848 деца. Броят на записаните 5 - годишни е 239, а на шестгодишните деца - 219. Наблюдава се увеличаване на броя на обхванатите, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка в сравнение с предходната учебна година. Детските заведения от Община Бяла Слатина са изключително креативни,

иновативни и отворени към промени и модернизации в образователен аспект, с оглед съблюдаване на висшия интерес на детето по най-добрия начин.

5.12 Детска ясла „Здравец“ за отглеждане и възпитание на деца от 10 месечна възраст до 3 г. в гр. Бяла Слатина с капацитет 64 деца. Към момента в яслата се обгрижват 66 деца. Към яслата функционира „Детска кухня“, която предоставя храна за 48 деца от общността.

Социални услуги, предоставяни от неправителствени организации:

– **Сдружение „Първи юни“ гр. Бяла Слатина**

Сдружение „Първи юни“ работи за постигането на независим живот на деца и хора в риск чрез предоставяне на различни социални услуги и защита на техните права.

Организацията е била доставчик на услугите „Социален асистент“, „Домашен помощник“ и „Център за социална рехабилитация и интеграция“ от средата на 2004 г. По първите две услуги сдружението е реализирало и участвало в няколко проекта за предоставяне на социални услуги – „Социални услуги в замяна на нови работни места“ СЕЙН – (2004 - 2007 г.), НП „Асистенти на хора с увреждания“ (2008 г.), Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ – фаза 1, 2 и 3.

Към настоящия момент организацията е лицензирана да предоставя услугата „Мобилен център за работа с деца в риск“. В момента изпълнява два проекта, свързани с пряка работа с деца с увреждания и деца от други рискови групи.

Проект „Център за социално включване“, финансиран по Програма за подкрепа на неправителствените организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 – 2014 г., стартира през месец септември 2013 г. Проектът е с продължителност 14 месеца и предоставя услуга, която допълва услугите за деца и младежи, настанени в Дом за деца и младежи с умствена изостаналост „Надежда“ и за да постигне разнообразие и мащаб – два от принципите за ефикасност и ефективност на социалните услуги, предоставя се и на деца и младежи и техните семейства, живеещи на територията на община Бяла Слатина. В рамките на този проект сдружение „Първи юни“ обединява усилията си с дома за деца „Надежда“ и Народно читалище „Развитие – 1892“, гр. Бяла Слатина и организира арт ателиета по Изобразително изкуство, Музикотерапия и Приложни изкуства за деца и младежи с увреждания, с участието на специалисти и младежи – доброволци. Финансирането от Програмата възлиза на 15 860,10 €, а собственият принос на организацията, който трябва да осигури сдружението в рамките на проекта е 1 939 €. Услугата ще се предоставя до 10.11.2014 г.

Друг проект на организацията, насочен към децата и техните потребности е „Приятел на детето“. Той е финансиран от фондация

„Лале” и фондация „ОУК”, в рамките на Програма „Вяра в децата и семейството”. Стартира през месец януари 2014 г. и е с продължителност 24 месеца – до 31.12.2015 г. Основната целева група са деца от 1 до 7 годишна възраст, в риск от занемаряване и изоставяне в институция, които не посещават редовно детска градина – основна предпоставка за последващо отпадане от училище. Подкрепата е насочена към цялото семейство с фокус върху активното включване на мъжете от семейството (най-вече бащите) в отглеждането и възпитанието на децата. В рамките на проекта ще се осъществяват дейности в подкрепа на деца и семейства в 6 населени места от община Бяла Слатина, с активното участие на пенсионерски клубове, кметства, читалища и училища за организиране на неформални занимания на децата с цел последващо включване в детските градини и училища. По проекта ще се работи и с 15 деца по модела Ранна интервенция.

– Център за междуетнически диалог и толерантност „АМАЛИПЕ”

Центърът за междуетнически диалог и толерантност „АМАЛИПЕ” работи за насърчаване на теренната работа в маргинализирани и традиционни групи на ромската общност.

Центърът осъществява дейности за интегриране в обществото на хора от всякакъв етнос /роми, турци, власи, българи и др./, както и за подобряване на жизнения им стандарт, развитие и утвърждаване на духовните ценности, гражданското общество, здравеопазване, образование, наука, култура, техники и технологии, физическа култура, подпомагане на социално слабите, инвалидите и лицата, нуждаещи се от грижи, подпомагане на социалната интеграция и личностната реализация, защита на човешките права, защита и опазване на околната среда и др.

ЧАСТ II

РАЗВИТИЕ И ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИТЕ СОЦИАЛНИ УСЛУГИ, ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Приоритети на стратегията

С настоящата стратегия се поставя приоритетно решаване на следните проблеми:

1. Превенция на изоставянето и предотвратяване институционализиране на деца в риск от Община Бяла Слатина;
2. Реинтеграция на деца от институциите и социалните услуги от резидентен тип в семейна среда;
3. Грижа за децата с увреждания чрез предоставянето на услуги за деца и родители на деца с увреждания, с цел подкрепа за отглеждане на детето в семейството;
4. Стартиране дейността на два ЦНСТ за деца и младежи с

- увреждания и настаняването в тях на децата от ДДМУИ „Надежда“ с.Търнава и други деца с такива потребности от общността;
5. Защита на децата от всякакви форми на злоупотреба, насилие, експлоатация /включително сексуална и трудова/;
 6. Запознаване на родители и деца с правата и задълженията им съгласно Закона за закрила на детето;
 7. Консултиране и подкрепа на родителите при отглеждането и възпитанието на децата;
 8. Осигуряване подкрепа на деца, извършители на противообществени прояви;
 9. Подпомагане на деца с изяви дарби. Популяризиране на възможностите и начините да бъдат подпомагани;
 10. Осъществяване на специализирана закрила на деца на обществени места;
 11. Стимулиране и подкрепа на съществуващите дневните грижи – ясла, целодневни детски градини и обединени детски заведения в Община Бяла Слатина;
 12. Безпрепятствен достъп на семействата до качествени дневни грижи за децата, съобразени не само с нуждите на родителите за съчетаване на професионалния и семеен живот, но и с променящите се потребности и интереси на децата;
 13. Обхват на децата на пет и шест годишна възраст, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка в детските градини;
 14. Обхват на всички деца до 16г. възраст, подлежащи на задължително обучение в общинските училища и намаляване на броя на отпадналите деца от училище по различни причини;
 15. Защитата на децата от дискриминация, основана на етнос, раса, религия, пол;
 16. Предлагане на социални услуги в Общността за подкрепа на децата и семействата съобразно местните потребности;
 17. Осигуряване правото на детето на формиране и изразяване на мнение;
 18. Повишаване на здравната култура сред населението чрез здравно образование за децата и техните родители.

2 .Стратегически цели

Осигуряване на условия на територията на Община Бяла Слатина за съблюдаване правата на децата по най-добрия начин, с оглед повишаване на благосъстоянието им.

3. Оперативни цели и подцели

1. Повишаване ефективността на системата за мониторинг и чувствителността на гражданското общество за спазването правата на децата в Община Бяла Слатина.
2. Превенция на изоставянето и настаняването на деца в институции, посредством подкрепа на семейството и приоритетното прилагане на качествени алтернативни семейни грижи при работа по случаи на

деца в риск:

2.1. Приоритетно прилагане на ефективни алтернативи на институционалните грижи:

- настаняване на деца в риск при роднини или близки;
- настаняване на деца в риск в доброволно и професионално приемно семейство.

2.2 Подкрепа на семействата за отглеждане на децата в семейна среда чрез прилагане на мерки за закрила в семейна среда

3. Деинституционализация и намаляване броя на децата в институциите и в социалните услуги от резидентен тип:

3.1. Работа с деца, настанени извън семействата им и техните родители за тяхната реинтеграция;

3.2. Контрол върху настаняването и стесняване входа на институциите и социалните услуги от резидентен тип;

3.3. Развитие на услугата „приемна грижа”.

4. Разкриване на Комплекс за социални услуги за деца и младежи в риск от 7 до 18г. и техните семейства, като услуга в общността, който да предоставя:

1. Социални услуги за деца:

- Защитено пространство и подслон на деца, преживели насилие или свидетели на престъпление в Център за спешен прием и осъществяване на психологическа подкрепа на деца, жертва на насилие;
- Подготовка на деца, жертва на насилие или свидетели на престъпление за изслушване пред органите на МВР, Районен съд и Районна прокуратура;
- Изслушване на деца, жертва или свидетели на насилие в специализирано помещение – /„Синя стая”/;
- Консултиране на деца, извършители на противообществени прояви или в риск да попаднат в негативна приятелска среда;
- Подкрепа на деца, за които има риск да отпаднат от училище или вече са отпаднали от системата на образованието, както и деца с изяви дарби;
- Ателиета – клубни занимания според желанието и интересите на децата;
- Ваканционна програма – пълноценно прекарване на свободното време през ваканцията с образователни дейности и забавления;
- Терапевтични, рехабилитационни, здравни и юридически услуги за деца с увреждания.

2. Социални услуги за родители:

- Превенция на изоставянето на деца - подкрепа на родители, които поради различни причини искат да изоставят децата си;
- Реинтеграция - подкрепа на родители, които приемат детето си отново у дома, след престоя му в специализираната институция;
- Оценяване, обучение и подкрепа на кандидати за приемни родители и

утвърдени приемни семейства;

- Обучение и подкрепа на кандидат – осиновители;
- Консултиране на доброволни клиенти – психологическо, юридическо и социално - педагогическо; консултиране на родители, които имат трудности при отглеждането и възпитанието на децата си.

5. Развитие на услуги за предотвратяване насилието, злоупотребата и експлоатацията над децата и подкрепа на жертвите от него:

5.1 Оптимизиране на координацията на различните институции в работата им по превенцията на насилие върху децата и случаи на деца в риск;

5.2 Работа по Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция .

6. Оказване подкрепа на децата с увреждания и техните родители:

6.1 Ранна превенция на изоставянето като се предлагат подходящи социални услуги;

6.2 Развитие на включващо обучение на децата със специални образователни потребности, като се създаде нов модел за оценяване и насочване на децата със специални образователни потребности към системата на общото образование;

6.3 Създаване на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища и детските градини, която да включва: достъпна архитектурна среда, екипи от специалисти в зависимост от потребностите на децата, диагностична, консултативна и рехабилитационна дейност, специални учебно-технически средства и апаратура, индивидуални образователни програми, учебни програми по специалните учебни предмети и други;

6.4 Ресурсно осигуряване на общообразователните училища и детските градини за работа с деца със специални образователни потребности.

7. Насърчаване участието на децата при формиране и изпълнение на политики, свързани с техните права и отговорности.

8. Подобряване на детското здравеопазване, оптимизиране на училищното здравеопазване.

9. Улесняване достъпа до здравна информация и подобряване на здравеопазването в селските и отдалечените райони.

10. Повишаване физическата активност на децата, с особен акцент към децата в училищна възраст посредством:

- ✓ увеличаване на броя на децата, практикуващи физически упражнения, спорт;
- ✓ подпомагане дейностите на спортните организации и свързаните с тях прояви;
- ✓ подпомагане изграждането на училищни спортни клубове, с оглед подобряване на извънкласната и извънучилищната спортна дейност.

11. Промоция на здравословното хранене сред децата и учениците,

- както и стимулиране кърменето на децата до една година.
12. Намаляване на тютюнопушенето и употребата на алкохол от децата и подрастващите.
 13. Осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца с оглед реализацията им.
 14. Осигуряване правото на детето да живее със своите родители, посредством:
 - ✓ зачитане на отговорностите, правата и задълженията на родителите;
 - ✓ осигуряване правото на детето да поддържа контакти с родителите си при временна раздяла;
 - ✓ оказване на необходимата психологическа помощ за родителите.
 15. Работа с деца, склонни към извършване на противообществени прояви.
 16. Утвърждаване ролята на здравния медиатор като координираща фигура между здравните институции и малцинствените общности
 17. Акции за набиране на дрехи за деца и семейства в неравностойно положение, за деца и семейства, изпаднали в бедствени ситуации.
 18. Разработване на проекти от училищните настоятелства за ангажиране свободното време на децата.

4. Целеви групи.

Предоставянето на услуги е насочено към всички деца и семейства в Община Бяла Слатина и особено към следните групи:

- Деца, без родители или с един родител / непълни семейства/;
- Деца, лишени от родителски грижи;
- Деца, жертва на психическо, физическо или сексуално насилие;
- Деца, жертви на експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение;
- Деца с увреждания и специални нужди, живеещи в специална среда;
- Деца, за които съществува опасност от увреждане в развитието им – физическо, психическо, нравствено, интелектуално или социално;
- Деца на улицата / без надзорни /;
- Деца, употребяващи наркотици;
- Деца с противообществени прояви и престъпления;
- Деца от малцинствени групи;
- Деца от социално слаби семейства и от многодетни майки;
- Деца с емоционални, поведенчески и психически проблеми;
- Деца, живеещи в лоши битови условия;
- Деца, чието образование е застрашено;
- Деца с изявени дарби.

5. Преструктуриране на съществуващите социални услуги

1. В изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в България“ през 2013 г. започна изпълнението на основните дейности по строителство на два центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания. Към момента строителството е успешно приключило. Изградени са 2 бр. Центрове за настаняване от семеен тип по проект „Подкрепа за деинституционализация на ДДМУИ „Надежда“ с. Търнава, община Бяла Слатина“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“. Целта на проекта е да подкрепи процеса на деинституционализация и да се повиши качеството на грижата за деца, отглеждани извън семейна среда, посредством създаване на среда и условия за отглеждане, максимално близки до семейните. Посредством проекта община Бяла Слатина трайно ще създаде нов вид резидентна услуга, която ще замени неефективната социална институционална грижа за деца в риск. Целевата група по проекта обхваща:

- ✓ 24 деца от специализирани институции и допълнителни 4 места за настаняване на деца / младежи от Общността по спешност;
- ✓ Персонал, най-малко 16 души, които ще осигуряват 24-часов режим на работа;
- ✓ Семействата на настанените деца.

2. С реализираните дейности по проекта, пряко ще бъдат облагодетелствани деца и младежи от 3 до 29 – годишна възраст, които в момента са настанени в домове за деца с физически увреждания, домове за деца с умствена изостаналост, домове за медико - социални грижи за деца в област Враца.

3. Качествените резултати от изпълнението на проекта се състоят в създаване на съвременни условия за предоставяне на резидентна социална услуга, осигурени хигиенни норми на отопление, осветление и запрашеност в сградите, в които се предоставят социалните услуги, увеличен обем инвестиции в социалната инфраструктура.

Запазване на предлаганите до момента социални услуги в общността.

Утвърждаване на Център „Аз и моето семейство“ като място за предоставяне на интегрирани услуги за деца от 0 до 7 години, проектът е насочен към:

- Разширяване и подобряване качеството и обхвата на услугите за ранно детско развитие в община Бяла Слатина;
- Подобряване готовността на децата от семейства с ниски доходи и децата с увреждания за включване в образователната система;
- Подкрепа за формиране на родителски умения сред уязвимите групи родители.

Основните целеви групи на проекта са:

➤ Деца в риск от 0 до 7 години:

- деца от уязвими етнически групи, в частност ромската общност;
- деца, чиито родители са безработни;

- деца на възраст от 0 до 7 години, чиито родители получават социални помощи;
- деца, чиито родители не са здравно осигурени;
- деца не посещаващи детска градина;
- деца, за които родителите не полагат достатъчна грижа или родителите са в чужбина;
- деца с увреждания и със здравословни проблеми от 0 до 7 години.

➤ **Родители на деца в риск:**

- родители от уязвими етнически групи, в частност ромската общност;
- родители на деца от 0 до 7 години, получаващи социални помощи и безработни родители;
- родители на 3 и повече деца – многодетни семейства с деца на възраст от 0 до 7 години;
- самотни родители ;
- родители в рискова възраст – от 13 до 18 години;
- родители без или с ниско образование;
- родители, живеещи в лоши жилищни условия;
- родители на деца с увреждания, със здравословни проблеми и със забавяне в развитието им.

Услугите по проекта включват:

➤ **Услуги за деца 0 до 3 г. и техните родители:**

- **Услуга „Формиране и развитие на родителски умения“:**

Дейност 1 - Създаване на групи в града и в селата на общината за консултации и подкрепа на бъдещи родители;

Дейност 2 - Група за консултации и подкрепа на родители с бебета и деца на възраст от 0 до 3 г.;

Дейност 3 - Индивидуална работа с бъдещи родители и родители на деца от 0 до 3 г..

- **Услуга „Здравна консултация за деца от 0 до 3 години“:**

Дейност 1 - Редовно наблюдение на здравето, физическото и психомоторното развитие на бебета и деца.

- **Услуга „Семейно консултиране и подкрепа“:**

Дейност 1 - Групови и индивидуални сесии за семейно планиране;

Дейност 2 - Консултиране и подкрепа на родители, които не полагат достатъчно грижа за своите деца.

- **Услуга «Ранна интервенция на уврежданията чрез създаване на Център за ранна интервенция»:**

Дейност 1 - Посещения в Центъра за ранна интервенция на уврежданията;

Дейност 2 - Редовни посещения на мобилен екип в домовете на семействата.

➤ **Услуги за деца 0 до 7 г. и техните родители:**

- **Услуга „Интеграция на деца от целевите групи в детските градини и в предучилищните групи“:**

Дейност 1 - Работа с деца интегрирани в детската градина;

Дейност 2 - Работа с родителите на децата.

- **Услуга “Мониторинг на готовността за обучение“:**

Дейност 1 - Преглед на психомоторното и физическото развитие на децата най-малко в началото и в края на всяка година в детската градина.

- **Услуга „Семейно консултиране и подкрепа“:**

Дейност 1 - Групи за консултация и подкрепа на родители на деца от 3 до 7 г.;

Дейност 2 - Консултиране и подкрепа (индивидуално или групово);

Дейност 3 - Консултация на деца, живеещи в рискова семейна среда.

- **Услуга „Здравна консултация за деца от 3 до 7 години“:**

Дейност 1 - Редовно наблюдение на здравния статус, физическото и психомоторно развитие на децата от 3 до 7 години ;

Дейност 2 - Обучение в основни правила за поддържане на личното здраве на децата.

- **Услуга „Допълнителна подготовка за равен старт в училище за деца от 3 до 7 години“:**

Дейност 1 - Стимулиране на 100 деца с подпомагане за редовно посещение на детските градини и предучилищната група с дидактически материали и пособия;

Дейност 2 - Организиране на „Петдневна ваканционна детска градина“ и екскурзия до близка дестинация в района;

Дейност 3 - Създаване на летни предучилищни детски градини.

- **Услуга „Индивидуална подкрепа за деца с увреждания“:**

Дейност 1 - Оценка на нуждите на децата от подкрепа.

ЧАСТ III

РЕСУРСИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И МЕХАНИЗМИ ЗА МОНИТОРИНГ

Очаквани резултати:

1. Намаляване броя на децата, отглеждани в институции и в социални услуги от резидентен тип:

• Превенция на настаняването; реинтегриране в биологичните семейства;

• Настаняване в семейства на роднини и близки;

• Настаняване в доброволни и професионални приемни семейства;

• Осиновяване.

2. Намаляване средния престой на децата в институциите и в социалните услуги от резидентен тип.

3. Развитие на новите услуги в общността на местно ниво, насочени към рисковите групи.
4. Повишаване информираността на децата и обществеността по проблемите на наркоманията, проституцията и просията.
5. Увеличаване броя на деца в риск и техните семейства, ползващите алтернативни на институционалните услуги.
6. Повишаване на чувствителността на гражданското общество за спазването правата на децата в Община Бяла Слатина.
7. Изградена институционална мрежа по закрила на децата от наркомания, проституция, просия и насилие.
8. По-голям брой обхванати деца, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка в детските заведения и ученици до 16г. в училищата и намаляване броя на децата, отпадащи от образователната система.
9. Намаляване или недопускане нарастване на броя на извършителите на противообществени прояви.
10. Осигурена адекватна подкрепа на децата с увреждания и техните семейства.
11. Предотвратяване на случаи на деца в риск със специални потребности и нуждаещи се от специални грижи.
12. Оказване на спешна помощ, подкрепа на деца в риск и предприемане на адекватни мерки за закрила.
13. Повишаване на здравната култура сред населението чрез здравно образование за децата и техните родители.
14. Повишаване физическата активност на децата, с особен акцент към децата в училищна възраст.

Мониторинг, оценяване и отчитане:

1. На всеки шест месеца следва да се оценява изпълнението на Стратегията за развитието на социалните услуги за деца и семейства, във връзка с ежегодното отчитане плана за действие към настоящата стратегия.
2. Постоянният мониторинг на мерките по реализиране на стратегическите цели се осъществява от Комисията по закрила на детето - създадена съгласно чл. 20а от Закона за закрила на детето.
3. Община Бяла Слатина да осъществява текущата практическа дейност по реализиране на Стратегията и предприемането на конкретни мерки по контрола и изпълнението им съвместно с институциите, работещи и ангажирани с дейности по закрила на детето.
4. При необходимост от актуализация на приетата Стратегия промените да се приемат от Общинския съвет Бяла Слатина с ново решение.

ЧАСТ IV

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО В ОБЩИНА БЯЛА СЛАТИНА

Тази част от стратегията включва Общинската програма за закрила на детето, като същата се изготвя и ежегодно се приема от Комисията за детето и Общински съвет- Бяла Слатина.

Настоящата Общинска стратегия за закрила на детето в Община Бяла Слатина 2014 – 2017 г. е разработена и приета на заседание на общинската комисия за детето, съгласно протокол № 2 от 06.03.2014г.

Настоящата Общинска стратегия за закрила на детето в Община Бяла Слатина 2014 – 2017 г. е приета с Решение № 729 от заседание на Общински съвет Бяла Слатина, проведено на 27.03.2014 г.

ВОДИЛ ПРОТОКОЛА:

/ Н. Петрова/

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ:**

/Х. Петков/

